

Barn- och utbildningsförvaltningen
Drogkampen
Thord Jansson
0708 613 660

2008-11-04

Barn- och utbildningsnämnden i
Upplands Väsby kommun

Utvärdering av Drogkampen 2007-2008

Sammanfattning

Drogkampen startade hösten 1997. Tre år senare registrerades Drogkampens logotyp som ett varumärke hos Patent- och Registreringsverket. Drogkampen vänder sig till samtliga sjätteklassare och engagerar såväl familjen som en stor del av det omgivande samhället. Drogkampens pedagogiska budskap, de fyra livsvillkoren, handlar om de livsområden som skadas av droger: Jag själv, Mina relationer, Samhället och Miljön.

Utvärderingen av Drogkampen görs sedan flera år efter en gemensam utvärderingsmodell. Blankett 1-6 användes i samtliga kommuner som deltar i Drogkampen.

Resultatet av årets upplaga i Upplands Väsby kommun var en stor framgång. Det breda samhällsengagemanget har alltid varit en av Drogkampens hörnstenar. Samhällsengagemanget har aldrig tidigare varit bredare än detta år. Och viktigast av allt; elevernas betyg på Drogkampen blev mycket högt.

Bilaga 9-17 ger en liten tillbakablick på uppmärksamheten kring Drogkampen 1998-2008.

Som en konsekvens av den nya politiska ledningens ekonomiska modell blev detta det sista året för Drogkampen i Upplands Väsby kommun. Några hundra elever och vuxna har spontant skrivit på protestlistor. Oppositionen har avsatt medel för Drogkampens fortsättning i sin skuggbudget.

De ideella medarbetarna i Drogkampen vill föra Drogkampen vidare. En helt ny hemsida har lanserats och vi erbjuder nu ett bredare utbud av drogförebyggande insatser. Föreningen Drogkampen kommer tillsammans med Thord Jansson att arbeta för detta. När detta skrivs vet vi, att Drogkampen fortsätter i Österåkers kommun.

Drogkampen
Hästhagsvägen 19
194 52 Upplands Väsby

Mobil: 0708 613 660
Bostaden: 08-590 702 63

Bank: Nordea
Konto nummer: 490910-1091
Organisationsnummer: 490910-1091

Thord@drogkampen.nu
www.drogkampen.nu
Företaget har F-skattsedel

Bakgrund

Drogkampen började utvecklas 1 oktober 1997. Maj 1998 genomfördes den första finalen. Efter de tre projektåren hade verksamheten överträffat förväntningarna i sådan grad, att Drogkampen fick möjlighet att leva vidare i Upplands Väsby kommun samt spridas till andra kommuner.

Patent- och Registreringsverket registrerade 4 december, 2000 Drogkampens logotyp såsom ett varumärke under nummer 340 279. Detta innebär, att de kommuner som tillsammans med Upplands Väsby kommun driver Drogkampen följer samma metod och använder samma material. Under det gångna läsåret har Drogkampen drivits efter samma metod även i Österåkers kommun.

De fyra livsvillkoren är Drogkampens pedagogiska budskap: Jag själv, Mina relationer, Samhället och Miljön är livsområden som skadas av droger.

Drogkampen vilar på fyra hörnstenar: Tävlingen är motorn och elevkraften är drivmedlet. Föräldrastödet och det breda samhällsengagemanget garanterar, att Drogkampen inte enbart blir en företeelse inom skolans väggar.

De fyra tävlingarna Uppvärmningen, Starten, Kampen och Finalen är spridda över hela sjätte skolåret. Kampen är indelad i fyra delar. Se vidare nedan under rubriken De fyra tävlingarna.

En lång rad kända personer har medverkat i Drogkampen – live eller med videohälsningar. Över 250 företag, församlingar och föreningar har också stött Drogkampen med bidrag eller som arrangörer av tävlingsstationer. Namnen finns på www.drogkampen.nu samt som bilaga 9 och 10.

Blanketterna

Bifogade blanketter (bilaga 1-6) har använts för att möjliggöra jämförelser år från år i samma kommun samt mellan deltagande kommuner och därigenom skapa förutsättningar för en god vidareutveckling av verksamheten.

- Bilaga 1 Lärarenkäten i skolår 6
- Bilaga 2 Elevenkäten i skolår 6
- Bilaga 3 Sammanställningen av elevenkäten i skolår 6
- Bilaga 4 Sammanställning av enkäten om hela Drogkampen i skolår 6
- Bilaga 5 Enkät till elever och vuxna på äventyrsresan
- Bilaga 6 Till samtliga elever i skolår 7 (samt äldre elever i vissa kommuner)
- Bilaga 7 Summering av poängen samt resultatet från finalen 2008-05-24
- Bilaga 8 Närvarostatistik från finalen 2008-05-24
- Bilaga 9 Sponsorer och tävlingsstationer 1998-2008
- Bilaga 10 Kändisar 1998-2008
- Bilaga 11 Kurser, konferenser, seminarier, utställningar mm 1998-2008
- Bilaga 12 Tidningar 1998-2008
- Bilaga 13 Radio och TV 1998-2008
- Bilaga 14 Vitsippspriset 2000
- Bilaga 15 EMCDDA i Lissabon och databasen EDDRA 2002
- Bilaga 16 European Crime Prevention Awards 2003
- Bilaga 17 IQ-institutet 2007

Redovisningen

Vision

- ❖ Drogkampen föder en ungdomsgeneration fri från droger.

Övergripande mål

- ❖ Drogkampen ska minska droganvändandet bland ungdomarna.

Delmål 1

- ❖ Drogkampen ska skapa en **positiv attityd** till ett liv fritt från droger.

Utvärdering: Målet mäts genom enkäter till eleverna och lärarna i skolår 6 efter varje läsår samt genom enkäter till eleverna i skolår 7 och uppåt. Genomsnittsbetyget bygges på en skala från 1 till 6, där 6 är bäst.

2002	Genomsnittsbetyg (1-6)	4,2	331 av 473 elever besvarade enkäten.
2003	Genomsnittsbetyg (1-6)	4,3	362 av 474 elever besvarade enkäten.
2004	Genomsnittsbetyg (1-6)	4,2	287 av 402 elever besvarade enkäten.
2005	Genomsnittsbetyg (1-6)	4,8	435 av 502 elever besvarade enkäten.
2006	Genomsnittsbetyg (1-6)	4,2	441 av 491 elever besvarade enkäten.
2007	Genomsnittsbetyg (1-6)	4,5	316 av 480 elever besvarade enkäten.
2008	Genomsnittsbetyg (1-6)	4,8	370 av 446 elever besvarade enkäten.

Kommunens samtliga sexor – inklusive de två friskolorna Sverigefinska skolan och Vittra – deltog i Drogkampen.

Av enkäten till eleverna i skolår sju framgår hur många procent av sjundeklassarna som uppgivit, att de blivit mer negativt inställda till droger tack vare Drogkampen.

2003	44,1 %	347 av 463 elever besvarade enkäten.
2004	41 %	

En jämförelse mellan kommunens och CAN:s (Centralförbundet för Alkohol och Narkotikaupplysning) drogenkäter visade en glädjande utveckling bland niorna i Upplands Väsby. De första eleverna som genomförde Drogkampen i sin helhet gick ut nian 2002. Upplands Väsby kommuns drogenkäter visade på en klart positiv utveckling fram till 2006, då kommunen bytte mätmetod. Frågorna om Drogkampen har härefter inte tagits med i de nya drogenkäterna.

Det kan inte uteslutas, att ett samband kan finnas mellan Drogkampen och denna mycket glädjande utveckling. Hypotesen stöds av att 40-45 % av sjunde-klassarna år efter år uppger, att Drogkampen gjort dem mer negativt inställda till droger. För niorna var motsvarande siffra så hög som 31 % i 2004 års drogenkät.

Delmål 2

- ❖ Drogkampen ska vara ett stöd för **skolan** och ingå som en del i skolans ordinarie ANT-undervisning.

Utvärdering: Målet mäts genom en enkät till lärarna i skolår 6 efter varje läsår. Genomsnittsbetyget bygger på en skala från 1 till sex, där 6 är bäst.

2002	Genomsnittsbetyg (1-6)	4,8	19 av 20 lärare besvarade enkäten.
2003	Genomsnittsbetyg (1-6)	3,5	17 av 21 lärare besvarade enkäten.
2004	Genomsnittsbetyg (1-6)	4,1	17 lärare besvarade enkäten.
2005	Genomsnittsbetyg (1-6)	4,6	19 lärare besvarade enkäten.
2006	Genomsnittsbetyg (1-6)	4,1	11 lärare besvarade enkäten.
2007	Genomsnittsbetyg (1-6)	4,4	7 lärare besvarade enkäten.

Antalet lärare som betygsatte Drogkampen blev lågt i år. Siffrorna redovisas inte, eftersom underlaget är för litet för att dra någon säker slutsats utifrån.

Delmål 3

- ❖ Drogkampen ska vara ett stöd för **föräldrarna**.

Utvärdering: Målet mäts varje år vid finalen som en kvot mellan antalet deltagande föräldrar och elever.

Andelen tävlande elever vid finalen i procent av samtliga sjätteklassare i kommunen var:

2002	91 %
2003	85 %
2004	68 % (353 av 520 elever)
2005	88 % (440 av 502 elever)
2006	85 % (418* av 491 elever)
2007	84 % (401 av 480 elever)
2008	80 % (359 av 446 elever)

Antalet föräldrar och övriga tävlande i förhållande till antalet tävlande elever:

2002	110 %
2003	126 %
2004	116 %
2005	112 %
2006	83 %*
2007	108 %
2008	114 %

* En klass som inte uppgivit antal närvarande har antagits motsvara medelvärdet.

Delmål 4

- ❖ Drogkampen ska engagera en stor del av **samhället**.

Utvärdering: Målet mäts varje år vid finalen genom antalet deltagare, aktörer och sponsorer samt genom intäkterna från sponsringen. Utvecklingen blir ännu tydligare, om följande siffror läses med tanke på, att antalet elever sjunkit de senaste åren.

Totalt antal engagerade personer under finaldagen:

2002	Drygt 1 000 personer
2003	Drygt 1 000 personer
2004	Knappt 900 personer
2005	Drygt 1 000 personer
2006	Drygt 900 personer
2007	Ca 1 000 personer
2008	Ca 950 personer

Antalet tävlingsstationer:

2002	25
2003	31
2004	27
2005	33
2006	35
2007	36
2008	36

Antalet sponsorer:

2002	32
2003	45*
2004	44*
2005	50*
2006	56*
2007	Ett sextiotal*
2008	Ett sextiotal*

* I antalet sponsorer är även tävlingsstationerna inräknade, eftersom vissa av dessa även sponsrar kontant. Att arrangera en tävlingsstation är en form av sponsorstöd.

Intäkterna från sponsringen:

2002	65 666 kr
2003	26 117 kr
2004	29 000 kr
2005	42 500 kr
2006	59 000 kr
2007	51 000 kr
2008	59 685,50 kr

Många sponsorer avstår dessutom helt eller delvis från att debitera Drogkampen.

Delmål 5

- ❖ Drogkampen ska bli en etablerad pedagogisk metod i hela Sverige.

Utvärdering: Målet mäts genom antalet kommuner som driver Drogkampen. Under läsåret har Drogkampen genomförts i Österåkers och Upplands Väsby kommun.

De fyra tävlingarna

Tävlingsbidragen till den första deltävlingen, **Uppvärmningen**, redovisades 30 november. Syftet var att förstå de fyra livsvillkoren – Drogkampens pedagogiska budskap.

I början av vårterminen inbjöds samtliga sjätteklassare till Starten i Vilunda gymnasium. Ett upplevelsebaserat program byggt på en mix av liveinslag, filmer, videohälsningar från kändisar och de senaste musikvideorna. Allt på temat de fyra livsvillkoren. Bland de största upplevelserna var mötet med några intressanta personer:

Carola Erixon: Konferenciär vid Starten sju år som dessförinnan medverkade som Fröken Sverige-kandidat, Fröken Uppland. Hon är numera känd som jurist från Mix Megapol samt familjerättslig expert på bland annat DN vid sidan av sitt arbete som jurist på Familjens jurist.

Jenny Khrystal: 2006 släppte hon sin första singel, Get High on the Music, hos Drogkampen. I år medverkade hon med låten Night in the City.

Sofia Åhman, DIF: blivande landslagsmålvakt som tränade med fotbollslandslaget redan som 15-åring.

Vi bjöd även eleverna på videohälsningar från

Sanna och Jenny Kallur

Världsberömda häcklöpare med många mästerskap och ett världsrekord

Therese Alshammar

Världsmästare mm i simning

Blossom Tainton Lindquist

Programledare vid SVT och medlem i Afrodite

Valid Atta och Saihou "CH" Jagne

AIK, Väsby United samt U21-landslaget

Yamina Enedahl Mekki

Svensk mästare i undervattenssimning 2006

Samtliga videohälsningar finns i högerspalten på www.drogkampen.nu. Den övriga långa raden kändisar som stött Drogkampen finns under rubriken Kändisar.

Följande deltävling, **Kampen**, som bildar bron mellan Starten och Finalen, är en inzoomning av ett livsvillkor i taget. Eleverna ges möjlighet att fördjupa sina kunskaper och bearbeta sina attityder till droger. Konkret handlar det om att utifrån tre filmer och ett radioprogram diskutera, skriva sina tankar och berättelser samt göra plakat tillsammans. Tävlingsuppgifterna publicerades i lokaltidningen Vi i Väsby samt på vår hemsida för Drogkampen i Upplands Väsby. Datumen för tävlingsuppgifterna i Kampen var som vanligt hemliga.

Totalt lyckades klasserna skrapa ihop över 99 % av alla möjliga poäng inför finalen. Vilken entusiasm! Finalen genomfördes lördag 24 maj och äventyrsresan för vinnande klassen 3 juni.

Finalen bygger på en stor föräldramedverkan och ett brett samhällsengagemang. Sista finalen med Drogkampen blev en höjdpunkt. Aldrig har vi haft fler tävlingsstationer än årets 36 stycken. Elevernas plakat på temat miljön och drogerna (ca 100 m²) samt de närmare tusen deltagarna gjorde dagen till en stor manifestation mot droger.

På kvällen bjöds eleverna på fest och prisutdelning. En äldre elev skötte discot och dansgruppen Africa Unitez underhöll publiken i väntan på prisutdelningen. Dessutom fanns bland annat TV-spel, kiosk samt disco som sköttes mycket bra av en äldre elev. Kiosken sköttes i år av en äldre klass från Grimstaskolan.

Den pedagogiska metoden beskrivs mer utförligt i Idéhäftet 2007-2008 (Drogkampens lärarhandledning).

Priserna

Första priset var en äventyrsresa för hela klassen med Vaxholmsbåt till Kastellet utanför Vaxholm, där eleverna fick bli fångarna på Kastellet. Elevernas genomsnittsbetyg på äventyrsresan (betygskala 1-6):

2002	5,0 (Annan äventyrsresa)
2003	4,9 (Annan äventyrsresa)
2004	5,7
2005	5,6
2006	5,7
2007	5,5 (Hemresa med SL i stället för vaxholmsbåt)
2008	5,5 (Hemresa med SL i stället för vaxholmsbåt)

De vuxnas deltagarnas genomsnittsbetyg på äventyrsresan (betygskala 1-6):

2002	5,8 (Annan äventyrsresa)
2003	5,6 (Annan äventyrsresa)
2004	5,7
2005	5,5
2006	6,0
2007	5,9 (Hemresa med SL i stället för vaxholmsbåt)
2008	6,0 (Hemresa med SL i stället för vaxholmsbåt)

Grimstaskolan 6 B:3 vann äventyrsresan. Åkband och entréer till Gröna Lund gick till Väsbyskolan 6 M. Runbyskolan 6 C vann biobiljetter till hela klassen. Grattis!!!

Plakaten om miljön och drogerna i världen (5 m² per klass) bedömdes av en konstnärjury från Väsby Konsthall. De tre främsta placeringarna gick till Väsbyskolan 6 M, Grimstaskolan 6 B:3 och Vitttra. Grattis till biobiljetterna!!!

Det stora stödet från våra sponsorer gjorde det möjligt att i år dela ut biobiljetter till samtliga klasser som inte vann något av de främsta priserna. Dessutom fick samtliga elever Drogkampens tröja, kåsor, diplom, dekal och inte minst Drogkampens nyckelband samt den eftertraktade fyrfärgspennan. Samtliga priser finansierades genom sponsring.

Det ideella engagemanget - Drogkampens livsnerv

En trogen skara ideella medarbetare träffas året runt för att tillsammans utveckla Drogkampens arbete. Vid finalen arbetade ett dussintal personer ideellt 15 timmar i sträck! Utan detta stöd skulle inte Drogkampen finnas! Därutöver medverkade ett hundratal personer vid de olika tävlingsstationerna och kioskerna.

Föreningen Drogkampen

Föreningen Drogkampen är en ideell organisation vars syfte är att stödja och utveckla samt att sprida Drogkampen vidare till flera kommuner. Föreningen har sitt säte i Upplands Väsby. Föreningen Drogkampen är en ungdomsstyrd organisation som verkar för Drogkampen. I år är en elev från Grimstaskolan ordförande. Vid sidan av föreningen startade projektledaren 2008 ett företag med samma inriktning. Arbetet går vidare under parollen ”förening och företag i förening”.

Föräldraengagemanget

Under höstterminen får alla föräldrar ett brev om Drogkampen. Elevernas första uppgift är bland annat att diskutera de fyra livsvillkoren med sina föräldrar. Vid finalen medverkade, även detta år, fler vuxna än elever. Att en lördag i maj, år efter år, samla ett tusental personer är unikt. Det är ett kvitto på Drogkampens betydelse.

Media, artiklar mm

Sedan Drogkampen startades har det skrivits ett stort antal artiklar i ett 40-tal tidningar. Vissa har skrivit enstaka artiklar, andra flera artiklar år efter år. Radio och TV har också uppmärksammat Drogkampen såväl lokalt som på riksplenet. Se vidare bilaga 12 och 13. Från läsåret 2007-2008 kan följande nämnas

Lary (tidning för Mun- & Halscancerförbundet), nr 2, 2007.

Rubrik: Drogkampen

På ett helt uppslag i tidningen rapporterades från finalen 2 juni, 2007.

Sigtunabygden, v 35, 2007

Rubrik: Olika bud om drogkampen

Vi i Väsby, v 6, 2008

En halvsida med rubriken:

Starka upplevelser när drogkampen drog igång

Underrubrik: ”Jag är mycket imponerad över evenemanget”

Dessutom fanns en annons på en fjärdedels sida om livsvillkor 1 på samma uppslag.

Vår kommun, nr 1 februari, 2008

Rubrik: Dags för Drogkampen

Vi i Väsby, v 8, 2008

Annons på en fjärdedels sida om livsvillkor 2.

Vi i Väsby, v 11, 2008

Drogkampens logotyp på första sidan samt artikel på ca 2/3 sida.

Rubrik: För elfte året i rad ...

Underrubrik: Nu fortsätter Drogkampen med Vi i Väsby som sponsor

Vi i Väsby, v 14, 2008

Debattinlägg på en halv sida med rubriken:

Skrota planerna på att lägga ner Drogkampen

Vi i Väsby, v 13-14, 2008

Annons på en fjärdedels sida om livsvillkor 3

Vi i Väsby, v 15, 2008

Debattinlägg med rubriken:

Drogkampen måste bli en kommunfråga och inget som rektorerna kan negligera

Vi i Väsby, v 16, 2008

Annons på en fjärdedels sida om livsvillkor 4

Vi i Väsby, v 18, 2008

Debattinlägg med rubriken:

Skäms över att tillhöra ett parti som vill lägga ner Drogkampen

Vi i Väsby, v 20, 2008

Helsidesannons inför Drogkampens final lördag 24 maj

samt debattinlägg med rubriken:

Nu är det dags för nya tider – även för Drogkampen!

Pressmeddelande 19 maj, 2008:

Final för Drogkampen i Upplands Väsby

www.upplandsvasby.se

Pressmeddelandet publicerades även på kommunens hemsida 19 maj, 2008.

Blogginlägg av Eva Rundkvist, ordförande för (s) i Upplands Väsby

Eva Rundkvist, ordförande för (s) i Upplands Väsby, skrev 19 maj, 2008

”Rädda Drogkampen” – med logga och länk – på sin blogg:

<http://evarundkvist.blogspot.com/2008/05/rdda-drogkampen.html>

Hundranittiofyranånting

En hel tidning med drogkampsrelaterade frågor av niorna i Smedbyskolan. Vi i Väsby sponsrade den 16-sidiga tidningen till ett värde av ca 150 000 kr. Tidningen trycktes i 3 500 exemplar och delades ut till skolorna. Sponsorerer bidrog med tryckkostnaderna.

Drogkampens hemsida fortsätter att locka många besökare. Under gångna året hade www.drogkampen.nu drygt 22 000 besökare. Besök förekommer från alla världsdelar. Kanske tack vare presentationen på engelska och flera videor varav en dubbad till amerikansk engelska.

Finalen förevisades av fotograf Michael Folmer, Bildbyrån ABCPRESS. Ett bildspel finns på hemsidan: www.folmer.se/a/drogkampen/. Mikael Pettersson,

kassör i Föreningen Drogkampen, bidrog med 129 bilder. Som pricken över i har vi en fin video från finalen tack vare Henrik Gatarski, Video Solutions AB.

Nationella och internationella utmärkelser

Drogkampen är den enda förebyggande metod som fått nationella och internationella utmärkelser som tobaksförebyggande, alkoholförebyggande, drogförebyggande och dessutom brottsförebyggande.

Drogkampen utvärderades inom WHO:s program Healthy Cities 1999-2000. Det lokalt tobakspreventiva arbetet granskades i Stockholm och Köpenhamn. Utvärderingen gjordes i form av en s.k. Peer Review (kollegial granskning). Drogkampen fick mycket fina omdömen som ett tobaksförebyggande projekt. Genom denna utvärdering presenterades Drogkampen även i Stockholms och Köpenhamns årsrapporter till WHO för år 2000.

Drogkampens projektledare fick Vitsippspriset 2000 för arbetet med Drogkampen (bilaga 14).

Genom EDDRA presenterades Drogkampen 2002 som ett högkvalitativt drogförebyggande projekt. EMCDDA (European Monitoring Center for Drugs and Drug Addiction) i Lissabon samarbetar med bland andra Statens Folkhälsoinstitut inom EU-samarbetet kring narkotika. Där finns en databas EDDRA (European Exchange on Drug Demand Reduction Activities) med utvärderade projekt vars teori och praktik är intressant för andra. Ett tiotal sidor om Drogkampen finns på engelska på EDDRA (bilaga 15).

Drogkampen fick diplom av justitieminister Thomas Bodström för "betydande brottsförebyggande insatser och nominering till European Crime Prevention Awards 2003" (bilaga 16).

IQ-institutet certifierade Drogkampen som alkoholförebyggande projekt 2007 (bilaga 17).

Drogkampen kom under hösten 2002 med i ytterligare två forskningsprojekt – ett nationellt på doktorsnivå och ett på EU-nivå. Doktorandstudien kommer från Karolinska Institutet och handlar om lyckade projekt bland barn och ungdomar: Vad gjorde att dom kom till och hur kunde dom leva vidare? (Studien handlar alltså inte enbart om drogförebyggande arbete.) Tre kommuner ingår med tre "projekt" var. Doktorandstudien pågår fortfarande 2008.

Drogkampen kom även, bland ett femtiotal projekt från sju länder, med i uttagningen till ett europeiskt treårigt projekt för utvärdering av skolbaserad intervention mot droger. Detta var tredje gången Drogkampen uppmärksammades i internationell forskning!

Vid Karolinska institutet har Drogkampen vid ett flertal tillfällen använts som exempel i den folkhälsovetenskapliga utbildningen.

Drogkampen har presenterats i två böcker. I läroboken Psykiatri (Bonnier Utbildning, 2000) presenteras Drogkampen med bild. Den andra boken är "Upplands Väsby 50 år", 2002.

Åtta läsar i rad fanns Drogkampen med i Informationskalendern som delas ut av UNF (Ungdomens nykterhetsförbund) till samtliga elever i skolår 7-9 i kommunen (de åldersgrupper som deltagit i Drogkampen).

Drogkampen har en egen informationsvideo som komplement till de TV-reportage som gjorts. Videon finns även, som tidigare nämnts, i dubbad version på amerikansk engelska.

Västerås stift presenterade 2001 Drogkampen i sin Idépärm samt i häftet "Framtidens blommor planteras idag – lokal strategi mot droger".

Under några år samarbetade Drogkampen med IOGT-NTO. Under dessa år drevs Drogkampen förutom i Upplands Väsby även i Bergs, Olofströms, Ronneby, Söderhamns och Vaxholms kommun. Senare startade Drogkampen i Sigtuna och Österåkers kommun. I samarbete med IOGT-NTO, närpolisen och FMN arbetade vi med Våga, en omarbetad metod som uppföljningsprogram till Drogkampen, i några av sjuorna i Upplands Väsby. Programmet byggde på Drogkampens fyra livsvillkor.

Vallentuna kommun har visat intresse för Drogkampen och med Drogkampen som förebild startat en tävling bland sjundeklassarna: Våga vägra droger.

Kwidzyn i Polen har kontaktat Drogkampen för att få översätta allt material till polska. Med Drogkampen som inspirationskälla har Kwidzyn haft sin första final och där heter kampen "Ditt val". Borgmästaren lovade, att det ska bli en fortsättning.

En lång rad kända personer och lag stöder Drogkampen – bland andra fem världsmästare.

H M Konungen har dessutom under flera år sponsrat Drogkampen genom anslag ur Prins Carl Gustafs stiftelse.

Avslutande kommentarer

Som en konsekvens av den nya politiska ledningens ekonomiska modell blev detta det sista året för Drogkampen i Upplands Väsby kommun. Närmare 400 elever och vuxna har skrivit på protestlistor mot nedläggningen. Oppositionen har avsatt medel för Drogkampens fortsättning i sin skuggbudget.

De ideella medarbetarna i Drogkampen vill föra Drogkampen vidare. Föreningen Drogkampen kommer tillsammans med Thord Jansson att arbeta för detta. När detta skrivs vet vi, att Drogkampen fortsätter i Österåkers kommun.

En lärares kommentar i vår enkät var av speciellt intresse: "**Egentligen tror jag att föräldrar lär sig mer under finaldagen än vad barnen gör.**" Detta uttalande bekräftar vår strävan att sätta föräldrarna i centrum i arbetet för ungdomarna och mot drogerna.

Några elever får som vanligt ge de avslutande kommentarerna. Att, som tidigare nämnts, få ett så högt betyg av eleverna som nästan 5 av 6 möjliga är mycket hedrande. Med en svarsfrekvens på 83 % visar detta, att Drogkampen

varit något av det bästa under de första sex skolåren. Samma omdömen har vi senare sett i elevernas berättelser om sina nio skolår.

Först några elever som givit Drogkampen betyget 4 på en skala 1-6, där högsta betyget är 6:

- ”Ni får inte stänga ner Drogkampen.”**
- ”Fortsätt med det ni gör, vi gick stolta därifrån ... fast vi inte vann!”**
- ”Det var roligt att alla hjälpte till.”**
- ”Drogkampen är jättekul.”**
- ”Drogkampen var skitkul.”**
- ”Finalen äger!”** (Översättning: Finalen är mycket bra!)

Några elever som gav Drogkampen betyget 5:

- Det sämsta är ”att de flyttar från Upplands Väsby”.**
- ”Hoppas att Drogkampen fortsätter nästa år.”**
- ”Drogkampen är verkligen en bra grej, det borde inte läggas ner i Väsby.”**
- ”Det har varit lärorikt och roligt. Tack!”**

Några elever som gav Drogkampen betyget 6

- ”Jag tycker att det har varit jättekul att ha Drogkampen, synd bara att det var sista året.”**
- ”Jättetråkigt att ni ska lägga ner.”**
- ”Försök fixa en till drogkamp i Väsby.”**
- ”Allt var jättebra och kul och spännande”**
- ”Drogkampen borde vara för klasser 6-9.”**
- ”Helt otrolig tävling, kul att det finns folk som engagerar sig i detta.”**
- ”Drogkampen måste vara kvar! Man lärde sig väldigt mycket.”**
- ”Woho. Go Drogkampen.”**
- ”Drogkampen är jättekul, och nödvändig!”**
- ”Hoppas att Drogkampen får vara kvar för att det är både nyttigt för alla och jättekul.”**
- ”Drogkampen är Bäst och Jättetråkigt att det slutar.”**
- ”TA INTE BORT DROGKAMPEN I VÄSBY SNÄLLA.”**

Detta är ett litet urval av de många kommentarerna från eleverna. Att de är så positiva till Drogkampen stöds av elevernas höga betyg på Drogkampen. På den sexgradiga skalan gav tre av sju skolor Drogkampen över 5,2 i genomsnitt: Smedbyskolan, Väsbyskolan och Vittra. Se bilaga 4.

Mycket personligt

När mina tre barn var tonåringar föddes Drogkampen – mitt sladdbarn – eller kvällsstjärna (iltatähti) som man mer poetiskt kan säga i Finland. Det är ett oerhört privilegium att få föda en idé och se den växa och utvecklas. Mitt deltidsuppdrag med Drogkampen har varit mycket mer än ett arbete. Mer ett sätt att leva. Ett härligt liv!

Livet är en oerhörd gåva att förvalta. Denna tanke konkretiserades i vårt pedagogiska budskap, de fyra livsvillkoren: Jag själv, Mina relationer, Samhället och Miljön.

Dessa tankar föddes 1997. Projektet Drogkampen skulle pågå ett år eller i bästa fall tre år, enligt kommunens planer. Tack vare den starka respons som Drogkampen fått både nationellt och internationellt fick vi fortsätta 11 år.

Drogkampen koncentrerar informationen kring tobak och alkohol, eftersom aktuell forskning visar, att den som klarar sig från tobak och alkohol nästan aldrig drabbas av några andra missbruksproblem heller.

Finalernas final – vilken fantastisk dag! Solen lyste med sitt bredaste leende. Väldigt många ungdomar och föräldrar uttryckte sitt fulla stöd för en fortsättning av Drogkampen i Upplands Väsby. Ca 400 personer har spontant skrivit på protestlistor mot att Drogkampen lämnar kommunen.

Under kvällen fylldes sporthallen av förväntansfulla ungdomar och föräldrar. Kan det vara vår klass som vunnit äventyrsresan till Vaxholm och fångarna på Kastellet? Eller kanske ännu hellre entré och åkband till Gröna Lund? Grimsta 6 B:3, Väsby 6 M och Runby 6 C la beslag på de tre främsta platserna.

Fler priser än någonsin delades ut till dom jublande eleverna tack vare alla sponsorer. Jag avtackades med blommor från alla ideella medarbetare och fick mycket varma applåder från eleverna. Gissa om det värmdes!

Jag vill tacka alla elever, lärare, föräldrar, ideella medarbetare, sponsorer och tävlingsstationer som gjort Drogkampen möjlig. Utan er hade inte Drogkampen funnits!

Jag skulle ha velat utveckla en uppföljningsverksamhet till Drogkampen. De fyra livsvillkoren kan läggas till grund för reflexioner över livet även i högre åldrar. Jag hade velat se en föräldrautbildning med utgångspunkt från samma material som eleverna tar del av i Drogkampen. Men man lyckas inte med allt. Sånt är livet.

Jag fortsätter arbetet med Drogkampen i Österåkers kommun och hoppas även kunna starta arbetet i några andra kommuner. Drogkampen lämnar Väsby – flyttar hemifrån som en tonåring – men lever vidare, där den är efterlängtd. Kvällsstjärnan slocknar i Väsby men ska lysa desto klarare i några andra kommuner. Kanhända dess strålar, trots allt, når ända till Väsby en riktigt stjärnklar kväll någon gång i framtiden.

Tack för elva inspirerande år!

Thord "Drogkampen" Jansson

Projektledare

Lärarenkät

2006-03-28

Utbildningsförvaltningen
 Thord Jansson
 Telefon: 08-590 970 24
 Mobil: 073-910 40 24

Lärare, skolår 6

Hej!

DROGKAMPEN är nu avgjord. Du vet hur det gick för din klass. Egentligen var ni värda att vinna allihop. Jag tycker att alla klasser kämpade väldigt bra genom hela tävlingen! För att veta hur vi kan göra Drogkampen bättre, behöver vi veta vad just du tycker.

Hela Drogkampen – Uppvärmningen, Starten, Kampen, Finalen samt festen och prisutdelningen.

Mycket
dålig

1

2

3

4

5

Mycket

bra

6

Det bästa var:

Det sämsta var:

Kommentar:

Skola: _____ Klass: _____

Lärare: _____ Telefon: _____

Jag önskar svaret från dej (lärarenkäten) och din klass (sammanställningen) så snart som möjligt och **senast 31 maj**.

Tack för din hjälp!

Thord Jansson
 Projektledare

Elevenkät

2006-03-28

Utbildningsförvaltningen
 Thord Jansson
 Telefon: 08-590 970 24
 Mobil: 073-910 40 24

Elever, skolår 6

Hej!

DROGKAMPEN är nu avgjord. Du vet hur det gick för din klass. Egentligen var ni värda att vinna allihop. Jag tycker att alla klasser kämpade väldigt bra genom hela tävlingen! För att veta hur vi kan göra Drogkampen bättre, behöver vi veta vad just du tycker.

Hela Drogkampen – Uppvärmningen, Starten, Kampen, Finalen samt festen och prisutdelningen.

Mycket
dålig

1

2

3

4

5

Mycket

bra

6

Det bästa var:

Det sämsta var:

Kommentar:

Skola: _____ Klass: _____

Lärare: _____ Telefon: _____

Jag önskar svaret från dej så snart som möjligt och **senast 31 maj**.

Tack för din hjälp!

Thord Jansson

Projektledare

BLANKETT FÖR SAMMANSTÄLLNING

2006-03-28

Utbildningsförvaltningen
Thord Jansson
Telefon: 08-590 970 24
Mobil: 073-910 40 24

Lärare, skolår 6

Hej!

Denna blankett använder du för att sammanställa elevernas svar. Ange i respektive ruta hur många elever som givit Drogkampen en viss poäng.

Hela Drogkampen – Uppvärmningen, Starten, Kampen, Finalen samt festen och prisutdelningen.

Mycket
dålig

1

2

3

4

5

Mycket
bra

6

Det bästa var enligt de flesta eleverna i klassen:

Det sämsta var enligt de flesta eleverna i klassen:

Kommentar:

Skola: _____ Klass: _____

Lärare: _____ Telefon: _____

Jag önskar svaret från dej (lärarenkäten) och din klass (denna blankett) så snart som möjligt och *senast 31 maj*.

Tack för din hjälp!

Thord Jansson
Projektledare

Enkäter 2008

	Klass	Elevernas betyg på Drogkampen*			Placering
		Totalpoäng	Antal svar	Medebetyg*	
Grimstaskolan	6 B:1	91	18	5,1	10
Grimstaskolan	6 B:2	64	15	4,3	15
Grimstaskolan	6 B:3	114	22	5,2	1
Grimstaskolan	6 D:1	66	18	3,7	8
Grimstaskolan	6 D:2	80	20	4,0	11
Runbyskolan	6 A	80	16	5,0	4
Runbyskolan	6 B	87	18	4,8	14
Runbyskolan	6 C	75	14	5,4	3
Smedbyskolan	6 A, B	160	30	5,3	19 resp. 18
Sverigefinska skolan	5-6	77	17	4,5	17
Söderviksskolan	6 A	109	25	4,4	5
Söderviksskolan	6 B	113	25	4,5	13
Söderviksskolan	6 C	120	27	4,4	9
Söderviksskolan	6 D	108	26	4,2	6
Vittra	6 A, B	110	21	5,2	16 resp.12
Väsbykolan	6 A	71	15	4,7	20
Väsbykolan	6 M	126	23	5,5	2
Väsbykolan	6 S	110	20	5,5	7
Totalt		1761	370	4,8	

* Betygskalan är ett till sex, där sex är bäst.

År	Elevernas medelpoäng	Lärarnas medelpoäng
1999	4,5	4,5
2000	4,2	4,1
2001	4,2	4,7
2002	4,2	4,8
2003	4,3	3,5
2004	4,2	4,1
2005	4,8	4,6
2006	4,1	4,1
2007	4,5	4,4
2008	4,8	

Utbildningsförvaltningen
 Thord Jansson
 Telefon: 08-590 970 24
 Mobil: 073-910 40 24

2006-03-28

Deltagarna på äventyrsresan

Nu är äventyrsresan slut och snart är vi hemma. För att veta hur vi kan göra den bättre, behöver vi veta vad just du tycker. Vi vill att du poängsätter den med ett kryss. En sexa betyder mycket bra och en etta mycket dåligt.

Hela äventyrsresan

Mycket
dålig

1

2

3

4

5

Mycket
bra

6

Jag går i sexan

Jag deltog som vuxen

Jag tycker att det bästa var:

Jag tycker att det sämsta var:

Jag önskar att du fyller i blanketten nu och lämnar den direkt till mej.

Tack för din hjälp!

Thord Jansson
 Projektledare

Utbildningsförvaltningen
Thord Jansson

2006-03-28

Telefon: 08-590 970 24
Mobil: 073-910 40 24

Till samtliga elever i skolår 7, 8 och 9

Hej!

Varje år genomför vi enkäter, för att se om Drogkampen uppfyller målen. Vi behöver därför din hjälp med att besvara följande tre frågor. Tack för att du tar dej tid med denna enkät.

Enkäten ska genomföras v 10 och därefter skickas in till Thord Jansson.

1. Ange vilket skolår du går i.

Skolår 7

Skolår 8

Skolår 9

2. Deltog du i Drogkampen när du gick i skolår 6?

Ja

Nej

3. Har Drogkampen förändrat din inställning till droger? (Med droger menas cigaretter, snus, alkohol, narkotika, anabola steroider och sånt som man kan sniffa.) Denna fråga besvaras om du svarat Ja på föregående fråga.

Jag har blivit mer positivt inställd till droger
(Jag är mer för droger nu)

Jag påverkades inte alls
(Jag tycker likadant om droger som före Drogkampen)

Jag har blivit mer negativt inställd till droger
(Jag är mer mot droger nu)

Tack för din hjälp!

Thord Jansson
Projektledare

Närvarande

Placering	Klass	Poäng	Elever	Vuxna	Övriga	Samtliga
1	Grimsta 6B:3	3760	22	19	7	48
2	Väsby 6M	3730	26	20	3	49
3	Runby 6C	3657	15	17	3	35
4	Runby 6A	3642	17	12	3	32
5	Södervik 6A	3638	23	20	14	57
6	Södervik 6D	3626	24	32	3	59
7	Väsby 6S	3592	22	10	1	33
8	Grimsta 6D:1	3555	22	28	10	60
9	Södervik 6C	3548	19	17	5	41
10	Grimsta 6B:1	3547	21	28	9	58
11	Grimsta 6D:2	3539	17	23	2	42
12	Vittra 6B	3519	15	18	1	34
13	Södervik 6B	3485	23	15	2	40
14	Runby 6B	3475	14	12	2	28
15	Grimsta 6B:2	3446	19	17	3	39
16	Vittra 6A	3374	15	10	2	27
17	Sverigefinska 5-6	3363	16	13	0	29
18	Smedby 6B	3252	11	10	4	25
19	Smedby 6A	3010	11	10	1	22
20	Väsby 6A	1825	7	2	2	11
		Summa	359	333	77	769
		Lärare				20
Fet stil:	Högst antal närvarande	Tävlingsstationer				100
		Drogkampens funktionärer, DJ, Africa Unitez				30
		Backklättringen, vaktmästare				3
<i>Kursiv stil:</i>	<i>Lägst antal närvarande</i>	Kiosken på kvällen				20
		Totalt				942
Exkl åskådare, personer hemma vid datorn, äldre elever på festen m fl						

Drogkampens sponsorer och tävlingsstationer 1998-2008

Utdrag från www.drogkampen.nu september 2008:

Delar du vårt synsätt och vår vision?

Liksom H M Konungen kan du redan nu få stödja Drogkampen och tillsammans med oss en dag få glädja dig över, att du var med och startade något nytt. En liten idé som kunde växa till en stor, landsomfattande folkrörelse. Delar du vårt synsätt och vår vision? Över 250 företag, föreningar och församlingar har gett Drogkampen sitt stöd.

Här är flera som gjort det de senaste åren

ABB-IR
 ABF i Sigtuna
 ABF i Upplands Väsby
 Ackers
 AIK, fotboll, herrar
 allFair
 Altövik i Olofström
 Angoras datorkonsult
 Armada
 Barn- och ungdomsförvaltningen i Sigtuna kommun
 Barn- och ungdomsnämnden i Sigtuna kommun
 Barn- och utbildningsnämnden i Upplands Väsby kommun
 Bergs församling
 Bergs kommun
 Biblioteket, Märsta Centrum
 Biblioteket i Upplands Väsby kommun
 Bildbyrå ABCPRESS, fotograf Michael Folmer
 Blekinge läns landsting
 Blekinge Läns Tidning, BLT
 Blomstrande tider i Berg
 Bollstanäs sportklubb, BSK fotboll
 Brand Factory
 Brandkåren, Attunda
 Brommapojkarna
 Bulldogs - Roslagens Amerikanska Fotbollsförening

BÅT Åkersbergsteamet

Celero, region syd
Cennedy Buss i Olofström
Coca Cola
Coop Extra i Sigtuna
Danshuset
Design Program
DIF, fotboll, damer
DIF, fotboll, herrar
DIF, fotboll, Sofia Åhman
Distropack AB
Dojan
Drugsmart
East Coast Cheerleaders
EBP i Olofström
Eds församling
Elford & Elford
Enedahl Mekki, Yamina
Exlibris
Fadderbyn i Upplands Väsby
FixMedia
Folkets Hus
Folkpartiet liberalerna
Fotograf Amy Lagerman
Fotograf Jeanette Sundin
Fresta Flitiga Fruar
Friluftsförbundet i Upplands Väsby kommun
Friskis & Sveltis i Österåkers kommun
Fritidsgårdarna i Österåkers kommun
Fritidsgården Hackås
Fältgruppen i Österåkers kommun
Färgtema
FöreningsSparbanken i Olofström
Föreningssparbanken, Svenstavik
Företagarna i Sigtuna kommun
Föräldraföreningen Mot Narkotika, FMN i Upplands Väsby
Game Evolution
Gluggen Film och Video AB
Grannstödsförarna i Upplands Väsby
Grimstaskolan 7 A i Upplands Väsby kommun 2007
Grimstaskolan 7 D i Upplands Väsby kommun 2007
Grimstaskolan 7 D i Upplands Väsby kommun 2008
Grimstaskolan 8 D i Upplands Väsby kommun 2008
Grytnäs Autographics
Gustafsson & Löthman AB
Hackås församling
Handelsbanken i Åkersberga
Hagborg, Elisabeth, författare
Hammarby församling
Hemma i Olofström
Hjärnet
Holje Bilreservdelar i Olofström
Hälsoförbundet
ICA Kvantum i Upplands Väsby
ICA Kvantum i Österåker

ICA Supermarket, Svenstavik
ICA Sätuna
IFK Österåker, bordtennis
IFK Österåker, hockey
IFK Österåker, fotboll
IFK Österåkers KK
IFK Österåker, varpa
Independiente
Ingers Ståd & Byggservice
Interflora, Väsby Centrum
Intermekano Tools AB
IOGT Rottne
IOGT-NTO i Jämtland
IOGT-NTO:s Juniorförbund
IOGT-NTO
IT-caféet i Svenstavik
Jenniki distribution
John Bauergymnasiet
JUNIS i Jämtland
Jämshögs Folkhögskola
Jämshögs församling
Kallur, Jenny
Kallur, Sanna
Kanothubben Mälarpiraterna
Kariboo
Klövsjö församling
Kommunstyrelsen, Sigtuna kommun
Konditori Petit Four i Upplands Väsby
Kristdemokraterna i Bergs kommun
Kristdemokraterna i Upplands Väsby kommun
Kristdemokraterna i Österåkers kommun
Kultur och fritidsförvaltningen i Sigtuna kommun
Kultur- och fritidsförvaltningen i Upplands Väsby kommun
Kvinnojouren i Sigtuna
Kyrkhults Sparbank
Leg video i Olofström
Leve AB
Lions Club i Olofström
Lions Club i Sigtuna
Lions Club Upplands Väsby
Lions Club Österåker
LO-kattens MC Mälardalen
Läraryrket
Markarydbostäder
Mc Donalds
Metall avd 43 i Olofström
Miljöpartiet i Österåkers kommun
Missionskyrkan i Upplands Väsby
Mitt i Upplands Väsby
mittosteraker.se
Mixiprint AB i Olofström
MJT Mark, Bygg & Betong
Moderaterna i Österåkers kommun
Motorförarnas helnykterhetsförbund, MHF i Upplands Väsby
MUF i Upplands Väsby
Musicland

Musikaffären, Åkersberga
Myssjö församling
Måby Park AB
Mårtenssons Revisionsbyrå
Märsta Förenade AB
Nattvandrarerna i Sigtuna
Nattvandrarerna i Upplands Väsby
Naturskolan i Upplands Väsby
NOPE
Nordea i Olofström
Nordsjö Idé & Design - Färgtema
Norspol
Nykterhetsrörelsens studieförbund, NBV i Berg
Närpolisen i Bergs
Närpolisen i Upplands Väsby
Närpolisen i Österåker
Olofströms grundskolor
Olofströms kommun
Olofströms Kraft AB
Olofströms Truck & Traversförareutbildning
Olofströmshus AB
Ovikens församling
PIAB Sweden AB
Pingstkyrkan i Sigtuna
Pingstkyrkan i Upplands Väsby
Pingstkyrkan Upplands Väsby, Biståndscenter Skopan
Polismyndigheten i Blekinge län
Posten i Olofström
PQ-layout i Sigtuna
Preem
Prevendo
Profilavdelningen
Radio Berg, 107.7
Radio Stockholm, 103,3
Reklamdepån
RHS Gymnasiet
Riksförbundet Narkotikafritt Samhälle, RNS
Rosersbergs IK innebandyklubb
Roslagskulla IF
Roslagsvatten
Rotary i Sigtuna
Rotary i Österåker
Rotaryklubbarna i Upplands Väsby
Round Table i Sigtuna
Rydboholms gård
Råd & Reklam AB i Olofström
Rädda Barnen i Österåker
Röda Korset i Berg
Röda Korset i Olofström
Röllingby gymnasium
Rönås Skog AB i Olofström
Saltomondale
Sats Märsta
SCA Packaging
Secondhand, Pingstkyrkans biståndscenter i Upplands Väsby
Shell i Olofström

Shell i Österåkers kommun
Sigtuna kommuns elevrådsnätverk,SKEN
Sigtuna Märsta Gymnastikklubb
Sigtunahem
SK Wigör
Skanska
Skivhörnan i Olofström
Skånela IF
Skånsta Ryttare
Smörkransen
Socialdemokraterna i Upplands Väsby kommun
Socialdemokraterna i Österåkers kommun
Sport- o friluftsanläggningarna i Österåker
SR Metropol, 93,8
Statoil i Berg
Statoil, Roslagsvägen i Österåker
Strömberg
Studieförbundet Vuxenskolan i Olofström
Svenska kyrkan i Märsta
Sydöstran
Södra Roslagens Brandförsvarsförbund
Technosound
Teknik & Service i Upplands Väsby kommun
Tingshuset i Svenstavik
Unf Grodorna i Österåker
UNF i Jämtland
Ungdomsmottagningen i Åkersberga
Upplands Väsby Scoutkår
Valstasatsningen
Vi Favoriten
Vi i Väsby
Video Solutions AB
Willy:s i Olofström
Vinnarna i Drogkampen 2005, Grimstaskolan, 7 A
Vinnarna i Drogkampen 2006, Södervikskolan, 7 D
Vinnarna i Drogkampen 2007, Söderviksskolan 7 C
Vinnarna i Drogkampen 2007, Söderviksskolan 7 D
Volvo i Olofström
Volvo IT
Väsby Folkdansgille
Väsby IK Fotboll
Väsby Konsthall
Väsby Optik
Väsby Ridklubbs Ungdomssektion
Väsby Simsällskap
Väsbyhem
Åkersberga Basket
Åkersberga BK
Åkersberga Bygg & Trä
Åkersberga Centrum
Åkersberga Elektriska
Åkersberga Handbollsklubb
Åkersberga Simsällskap
Åkersberga Sportklubb
Åkersberga Tennisklubb
Åsarne församling

Åsättra Cross
Österåker-Östra Ryds församling
Österåkers Golfklubb/Hagby GK
Österåkers kommun
Österåkers Musikkår
Österåkers scoutkår
Österåkers Taekwondoklubb
Österåkers Trampolinförening
Österåkersanstalten

H M Konungen har under flera år sponsrat Drogkampen genom anslag ur Prins Carl Gustafs stiftelse. Drogkampen tackar alla nämnda och anonyma sponsorer för stödet. Ett särskilt tack till alla ideella medarbetare. Tack vare er finns Drogkampen! Pengarna går oavkortat till priser, information och aktiviteter för eleverna. Stort tack för ditt bidrag!

Kändisar som stöder Drogkampen 1998-2008

Utdrag från www.drogkampen.nu september 2008:

Spännande personer som medverkat i Drogkampen

Här är några av dom...

Medverkat live

Carola Erixon	Konferenciär vid Starten i Upplands Väsby 7 år. Jurist, känd från Mix Megapol, fd Fröken Sverige-kandidat, Fröken Uppland.
Malin Svahnström	Medverkade vid Starten 2008. Simmare i världsklass från VSS.
Henrik Schyffert	Konferencier vid Starten i Sigtuna kommun 2007. Årets manliga komiker 2007 mm.
MaDe	MaDe från final i Lilla Melodifestivalen medverkade vid Starten i Österåkers kommun 2007. Medverkade vid Starten i Upplands Väsby 2006, 2007 och 2008.
Sofia Åhman	Landslagsmålvakt som tränade med fotbollslandslaget redan som 15-åring. Medverkade vid Starten i Upplands Väsby 2007 med livepremiären för sin första singel GET HIGH ON THE MUSIC samt 2008 med NIGHT IN THE CITY.
Jenny Khrystal	Laryngopererad f d rökare som medverkat 6 år. Sångduon medverkade vid Starten i Upplands Väsby 2006.
Ragnar Sarin	Medverkade vid Starten i Upplands Väsby 2005. Sveriges största fotbollsbegåvning på damsidan.
Crystal Clear	Medverkade vid Starten i Ronneby 2004. OS-guld 2004
Victoria Svensson	Thomas har medverkat vid Starten två år i rad i Upplands Väsby. Assisterande tränare för svenska damlandslaget i fotboll mm.
Carolina Klüft	Samuel Wowoah DIF, fotboll
Thomas Dennerby	Medverkade vid Starten i Upplands Väsby 2004 och 2005. Världsrekord i undervattenssimning 2003, svenskt rekord 2006.
Samuel Wowoah	Linda Gröning Vinnare i Gladiatorerna 2003, TV4.
Yamina Enedahl Mekki	Simon Romanus Konferenciär vid Starten i Ronneby. Programledare för Lilla Aktuellt och Lilla Löpsedeln, SVT.
Linda Gröning	Patrick Samson F d elitspelare i basket.
Simon Romanus	Jenny Jönsson Lyckeby BTK, bordtennis.
Patrick Samson	Patrik Karlsson Programledare och vardagshjälte.
Jenny Jönsson	Jonas Fermfelt Elitidrottsman i friidrott och vinnare i Gladiatorerna 2003, TV4.
Patrik Karlsson	Carina Turesson IF Trion, fotboll.
Jonas Fermfelt	Abgar Barsom DIF, fotboll.
Carina Turesson	
Abgar Barsom	

Lili Päivärinta	Djurens Ö, TV 4.
Mog Grudd	Djurens Ö, TV 4.
Åsa Avdic	Blev tyvärr sjuk. Tigermuren, SVT.
Henrik Olsson	Konferencier vid Starten samma år som han höll i Eurovisionsschlagertävlingen. Även känd från bl. a. Jupiter i TV 4.
Elin "Grynet" Ek	Konferenciär vid Starten. Känd från bl. a. Jupiter i TV 4.
Malin Gernandt	Basketspelare, 08 Alvik Stockholm.
Peter Bogner	Basketspelare, 08 Alvik Stockholm.
Stacey Thomas	Basketspelare, 08 Alvik Stockholm.
Christine Meltzer	Konferenciär vid Starten, programledare i TV 4.
Johan Petersson	Konferenciär vid Starten, programledare i TV 4.
Kennedy Bakircioglu	Hammarby, fotboll.
Rickard Olsson	Konferencier vid Starten. Barn- och ungdomsredaktionen, Bullen i SVT.
Mino Bigner	Konferencier vid Starten. Barn- och ungdomsredaktionen, Bullen i SVT.
Maria Karlsson	Fröken Sverige-kandidat, Fröken Stockholm.
Anders Limpar	AIK, fotboll.
Christian Walz	Artist. Konferencier vid Starten.
Fredrik Berling	Barn- och ungdomsredaktion, Bullen och Hjärnkotoret i SVT.
Ann-Therése Enarsson	Fröken Sverige-kandidat, Fröken Västmanland.
Nebosja Novakovic	AIK, fotboll.
Nanne Grönwall	Artist.

Medverkat med videohälsningar

Sanna Kallur	Världsrekord på 60 m häck inomhus 2008.
Jenny Kallur	Häcklöpare i världsklass.
Therese Alshammar	Världsmästare mm i simning.
Blossom Tainton Lindquist	Programledare för Toppform och medlem i Afrodite.
Valid Atta	AIK och Väsby United samt U21-landslaget.
Saihou "CH" Jagne	AIK och Väsby United.
Yamina Enedahl Mekki	Världsrekord 2003 och svenskt rekord 2006 i undervattensimning.
AIK, herrfotboll	Allsvenskt guld 2006.
Brommapojkarna	Avancerade till allsvenskan 2006.
Henrik Olsson	Konferencier för Eurovisionsschlagertävlingen samt programledare i SVT.
DIF, damfotboll	Guld 2004 och 2005.
DIF, herrfotboll	Allsvenskt guld samt Svenska Cupen-guld 2005.
Josefine Sundström	Konferenciär för Eurovisionsschlagertävlingen samt programledare i SVT.
Staffan Strand	EM-guld inomhus 2002, VM-medaljör, OS-finalist mm.

Simon Romanus   Programledare, SVT.
Isabella Grybe   Programledare, SVT.

Alla kändisar medverkar ideellt!

Dom gör det, för att inspirera alla ungdomar till ett liv fritt från droger!

Kurser, konferenser, seminarier, utställningar mm 1998-2008

Här är en sammanställning i punktform över några av tillfällena i kronologisk ordning:

Skolmässan i Upplands Väsby, 1999.

LUFT-konferensen i Uppsala – 9:e nationella stämman mot tobak, 1999.

Den nationella folkhälsokonferensen i Eskilstuna, 1999.

Seminarium vid Sveriges största ungdomsmässa Ung Nu 99 i Mariestad.

Kampanj mot tobak i Järfälla tillsammans med MVC, BVC, Apoteket och Farmacia, 2000.

Sjunde nationella skadeförebyggande konferensen i Nacka, 2000.

Väsby Centrums Företagareförening.

Sigtuna kommun.

Upplands-Bro kommun.

Söderhamns kommun.

Seminarium om barns och ungdomars hälsa i landstingshuset i Stockholm för politiker och tjänstemän inom landsting och kommuner.

Västerås stiftskansli.

Rättvikskonferensen – drogförebyggande konferens arrangerad av Västerås stift.

Konferens med Dalarnas länssamråd i drogförebyggande arbete.

Riksförbundet Smarts konferens i Fryshuset.

Information till speciella gäster: ledningen för IOGT-NTO, Polishögskolan, Narkotikakommissionen, landshövding Ulf Adelsohn, studiebesök från Danmark i WHO-projektet Healthy Cities, samt studiebesök från Ryssland och Japan.

Ungdomar och Tobak, Stockholm 2001, arrangör: Centrum för Tobaksprevention.

Drogkampen har presenterats vid möten i Söderhamn, Ronneby, Olofström, Krokombro och Fagersta samt vid IOGT-NTOs kongress, Idrottshögskolan i Stockholm.

Drogkampen presenterades i Lodz, Polen med en poster om Peer Review som metod för att förbättra folkhälsoarbete. Presentationen gjordes inom Healthy Cities för samtliga städer i Europa som är med i nätverket.

I början av 2003 medverkade projektledaren/konsulenten bland annat vid en utbildning för drogsamordnare i Stockholms län.

Sigtuna kommuns planeringsdagar för det drogförebyggande arbetet.

Information i Älvdalens kommun.

Information i Österåkers kommun.

Utställning på Brå-dagen på Kulturhuset i Upplands Väsby, 2004.

SMART-konferensen: Nordiska förebyggarkonferensen 2005 i Stockholm. En konferens som även besöktes av Kungen och Drottningen. Två seminarier om Drogkampen genomfördes.

Drogkampen presenterades för Ungdomsfullmäktige i Botkyrka kommun av en av Drogkampens ideella ungdomsmedarbetare

”Tobak i Upplands Väsby”. Seminariet var ett samarbete mellan kommunen och Samhällsmedicin inom WHO:s projekt Healthy Cities.

Nordiska Förebyggarkonferensen. (Där medverkade bland andra även regeringens samordnare för narkotikafrågor, Björn Fries.)

Drogkampens start och final har haft besök från flera kommuner bland andra Sigtuna, Tyresö, Vallentuna, Vaxholm och Österåker. Vallentuna kommun har med Drogkampen som inspirationskälla startat en tävling bland sjundeklassarna: Våga vägra droger.

Tidningar mm

Ett stort antal artiklar har skrivits om Drogkampen i ett 40-tal tidningar under de elva år som gått. Några har skrivit enstaka artiklar, andra flera artiklar per år. Här är några som gjort det:

Accent
 BLT, Blekinge läns tidning
 Commersen (Ronneby)
 Dagens Nyheter
 FMN-nytt
 Folkhälsobladet (Stockholms län)
 Företag till Företag
 Hälsingekuriren
 Kommersen (lokaltidning för Västra Blekinge och Östra Skåne)
 Kommunaktuellt
 Kristdemokraten
 Kuggen (intern tidning i Upplands Väsby kommun)
 Lary (tidning för laryngopererade)
 Ljusnan
 Lokaltidningen Mitt i Södra Roslagen
 Lokaltidningen Mitt i Upplands Väsby
 Läns tidningen, Östersund
 Metro
 Sigtunabygden
 Skärgårdsnytt
 Struten (tidning för IOGT-NTOs Juniorförbund)
 Sydöstran
 Södra Dalarnes Tidning
 Taklaget (Väsbyhem)
 Tidningen Anhörig
 Tidningen Åland
 Upsala Nya tidning
 Uven (pedagogiskt blad för skolpersonal i Upplands Väsby kommun)
 Vi i Väsby
 Vuxna mot Droger
 Vår Kommun (Upplands Väsby kommuns externa tidning)
 Vårt Österåker
 VäsbyJournalen
www.blabandet.se (Blåbandsrörelsens hemsida)
www.drivkraft.org
www.junis.org (IOGT-NTOs Juniorförbund)
www.metro.se
 Åkersberga Kanalen
 Östersundsposten

Till dessa kommer de hemsidor som funnits i de olika kommuner där Drogkampen bedrivits. Drogkampen har också kommenterats på några bloggar och finns som grupp på Facebook.

Ett särskilt omnämnande får tidningen Hundranittiofyranånting. En tidning med drogkamps-relaterade frågor gjord av niorna i Smedbyskolan i Upplands Väsby 2008. Lokaltidningen Vi i Väsby sponsrade den 16-sidiga tidningen till ett värde av ca 150 000 kr. Tidningen trycktes i 3 500 exemplar och delades ut till skolorna. Sponsorer bidrog med tryckkostnaderna.

Radio och TV

Drogkampen har i samband med finalen varje år samarbetat med Sveriges Radio, Radio Stockholm 103,3 (9 år) eller SR Metropol (2 år). SR har alltid spelat en viss låt som givit en ledtråd till en av tävlingsuppgifterna under finalen – Drogkampens hemliga meddelande. Radio Stockholm har också sänt direkt från Starten – Drogkampens samling inför vårens aktiviteter. I direktsändningen överlämnade projektledaren en tröja från Drogkampen med DIF:s namnteckningar på samt några nyckelband. Tröjan tävlades ut i programmet Äntligen vardag. Drogkampens nyckelband fick en lycklig vinnare i programmet Fredagsfräs. Drogkampen kom således med vid tre tillfällen under denna vecka i Radio Stockholm. Genom en av våra ideella medarbetare medverkade Drogkampen i Radio Stockholm två gånger i direktsändning och vann ”Viktor”. Projektledaren deltog i ett timslångt direktsänt program som hette Mötesplats Stockholm.

Drogkampen har även uppmärksammats Sveriges Radio, P3. Programmet Ketchup i sände en intervju med en sjätteklassare och berättade om Drogkampen.

Bland övriga lokalprogram kan nämnas SR P4, Radio Blekinge och Radio Jämtland, Radio Berg och Radio Match.

SVT har spelat in Starten och sänt reportage därifrån i Lilla Löpsedeln. Öppna kanalen gjorde ett program om Drogkampen. Andra reportage har gjorts i lokal-TV i Söderhamn, TV Nord i Österåker. Videoinspelningen som ett mediagymnasium gjorde vid Starten sändes där dagligen under en hel månad. I TV4 har Drogkampen omnämnts i positiva ordalag av politiker i Österåkers kommun.

Drogkampens projektledare tilldelades Vitsippspriset 2000 av kristdemokraterna:

Kristdemokraterna

Vitsippspriset
år 2000
har tilldelats
Thord Jansson

Motivering:
Tord Jansson har på ett mycket unikt och förtjänstfullt sätt engagerat sig i ett stort samhällsproblem. I kampen mot droger bland barn och ungdomar i Upplands Väsby är hans insatser utan motstycke.

Med sin personliga utstrålning har han lyckats engagera hela skolan, såväl elever, föräldrar som lärare. Som drivande kraft i "drogkampen" är han den person som bäst och mest har aktivt jobbat med den unga generationen, för att ge barnen kunskaper och insikter i drogberoendets följder och skadeverkningar.

Programme information

A. PROGRAMME CONTACT INFORMATION

Name of the project

Fight Against Drugs

Responsible Organisation

The Office for Education in the municipality of Upplands Väsby : Government organisation

Address	Utbildningsförvaltningen
Postal Code	194 80
City	Upplands Väsby
Country	Sweden
Internet homepage of the organisation	www.upplandsvasby.se , www.drogkampen.nu
E-Mail	utbildningsforvaltningen@upplandsvasby.se

For more details on the project contact:

Thord Jansson

Phone +46 (0)8 590 970 24

Fax + 46 (0)8 590 733 31

E-Mail Thord.Jansson@upplandsvasby.se

Partner Organisations:

Frikyrkor (Free Churches), Föräldraföreningen mot narkotika (Parents Against Drugs), IOGT-NTO, IOGT-NTOs Juniorförbund (IOGT-NTO's Junior Association) : NGO/Voluntary organisation

Närpolisen (Community police), Svenska Kyrkan - tre församlingar (The Church of Sweden - three parishes) : Government organisation

Diverse privata företag (Various private companies) : Private organisation

B. PROGRAMME LOGIC

Executive summary

Fight against drugs aims to prevent and reduce the use of drugs amongst the youth in the municipality of Upplands Väsby.

Initial Situation

In the municipality of Upplands Väsby, a suburb of Stockholm, they have since 1996 carried out a questionnaire on drugs amongst the pupils at senior level of the nine-year compulsory school. According to the findings from this questionnaire the situation in Upplands Väsby is no different from other municipalities of Sweden. To conquer the increasing drug use (amongst youth) and the movement towards liberalization in Europe the municipality of Upplands Väsby thought an active engagement amongst all adults in society was necessary. A new method that could work as a support for the school and become part of the schools ordinary ANT-education (A = alcohol, N = narcotics and T = tobacco) was needed. The drug information given in schools does often focus on facts regarding risks and the

action of the different drugs. According to available research, e.g. from the Swedish National Agency for Education, this kind of education rather increases than decreases the curiousness and willingness to test alcohol and other drugs. The education is also often seen as narrow-minded as it mainly focuses on the action and harm drugs do to the body and sense of the person using the drugs. The initiator/promoter of the Struggle against drugs-project found it important to address drugs in a wider perspective and to get the target group to understand the global impact drugs have to the world (the industry of growing and selling drugs, the impact on society). Instead of pointing at negative effects, as often is done at the schools education on alcohol, drugs and tobacco and criticised by available research, the Struggle against drugs would highlight the positive and healthy aspects of a life without drugs. The youth should be offered/given alternatives so that they don't have to consider drug use as an option. To draw the youth's attention to the subject matter the initiator focused on the general interest of competitions. The action of the Struggle against drugs came to be a competition where the youth had to be active themselves and then learn by doing.

Approaches

school programme

Settings

Community

Criminal justice setting: police station

Leisure time: sport club

Leisure time: youth club

Mass media

Other

School: primary school

Other : företag, församlingar, föreningar, organisationer

General Objective

The general objective is to prevent and reduce the use of drugs amongst youth in the municipality of Upplands Väsby.

Specific Objective 1

The first specific objective is to create a positive attitude amongst the youth towards a life without drugs.

Basic Assumption 1

According to available research, e.g. from the Swedish National Agency for Education, education on drugs that are based on facts and risks regarding to drugs rather arouses the pupils curiosity to try alcohol and other drugs than diminishes the curiosity. Therefore the Struggle against drugs decided to focus on getting the target group to see the positive and healthy with a life free from drugs. The project wants to help the youth to find out that one can have fun without drugs, that there are many alternatives and activities so that drug use doesn't have to be an option.

Evaluation Indicator 1

The students attitude towards drugs. Pupils and teachers attitude towards the different parts of the competition as well as the final party.

Evaluation Result 1

According to the annual questionnaire on drugs carried out by the municipality of Upplands Väsby a third of the students who were engaged in the Struggle against drugs state they have a more negative attitude towards drugs because of the Struggle against drugs.

Specific Objective 2

The second specific objective is to get various parts of the society involved in and to stand up for the struggle against drugs, including parents as well as other institutions of the surrounding society.

Basic Assumption 2

A broad interest from the society is a must for a successful preventive work. The youth are influenced by the attitudes of their surrounding. If the world of adults gives a homogenic message this will influence the world of youth. Therefore it's important that different parts of the society, in the private as well as the public sphere, co-operates and pay attention to the work for the youth and against the drugs. The youth also needs to get uniform signals from their homes. Available research shows that the parents approach is of major impact of their children's attitude towards drugs. Therefore it's important that the parents are aware of the problem, communicates with each other, act for the rest of the society to take part and act towards a life free from drugs as the youth are growing up. Struggle against drugs will act as an instrument for this.

Evaluation Indicator 2

Number of participants. Variation amongst participants. Number of sponsors and receipts from sponsoring. Number of participating parents in proportion to the number of pupils at the final.

Evaluation Result 2

The evaluation points out that many different parts of society have been involved in the project. The number of participants has increased throughout the years and the range of variation amongst type of participants has been broad. Some have helped with resources such as p remises, material and personnel, others have helped with money. The sponsoring increased over the years both in terms of cash and number of sponsors. The involvement amongst parents has also increased when comparing parents in proportion to pupils during the final contest.

Specific Objective 3

The third specific objective is to strengthen the individual and make the youth aware of that they are in charge of their own life and situation at the same time as they are involved in and have to pay attention to a network with other individuals and structures of society.

Basic Assumption 3

It's important that the youth understands their value, that they are important, and that they themselves are in charge of their own lifes and should decide what they

want out of their lives. They must be strong individuals and feel that they have to come to their own decisions, not allow themselves too much to be influenced by their surrounding and be able to reject trying things they prefer not to try. At the same time it's important that they are aware of that they are involved in and have to pay attention to a network with other individuals and structures of the society. Struggle against drugs focuses on what they call the four conditions/circumstances for life: me myself, my relations, society and the environment (which are areas that can be influenced in a negative way if one self or any one else meddle/concern oneself with drugs).

Evaluation Indicator 3

Level of solidarity within the class.

Evaluation Result 3

Whether the individuals have strengthened themselves as individuals has not been evaluated. Neither have their understanding of being a part of society. Teachers and pupils have stated that the Struggle against drugs increases the fellowship within the class. Which can be seen as an indicator of that the individuals have strengthened themselves as individuals. The good spirit in class increases when the students feel participation, which they do when they contribute to the group. Throwing shed upon knowledge of individual students - showing them that all knowledge is valuable - makes the student feel needed. The contest itself has also made the classes more closely united. The effect of this is intensified by the exercises that are due to work with the students' own thoughts according to the four conditions/circumstances for life.

Qualitative Results

The general objective is to prevent and reduce the use of drugs amongst youth. That youth refrains from drugs are due to several parameters. One could be the impact that is given by the Struggle against drugs, but there are many different forces. Surveys done at national level shows that the usage of drugs is increasing. The data for the municipality of Upplands Väsby is, a few years after the project started, below national average. Whether this is due to the Struggle against drugs or not cannot be known. The Struggle against drugs has led to an increased engagement amongst parents as well as an increased dialogue amongst them. When parents are gathered around a common topic, in this case drugs, they get knowledge and support from each other. Parents often feel less alone in their situation and they get strengthened to act towards an environment free from drugs for their children. The Struggle against drugs is popular amongst the young population in Upplands Väsby. T-shirts and stickers with the logo of the project is much coveted amongst youth (even the older one). Some parts of the project (as the party and the event when the prizes are distributed) have attracted also other (older) students.

C. PROGRAMME DETAILS

Evaluation details

Programme evaluation status

evaluation is carried out repeatedly : 01.2001

Type of evaluation

Evaluation of the programme planning

Assessment of the situation and the appropriate measures and strategies to be used for the programme.

- Yes

Process evaluation (formative)

Measurement of the quality and intensity of the programme implementation and the acceptance of the programme among the participants.

- Yes

Summative evaluation (outcome and impact)

Measurement of the results in terms of outcome -degree of achievement of objectives.

- Yes

Measurement of the results in terms of impact-wide effects at macro level

- Yes

Implementation of the evaluation

Evaluation tools and resources

Questionnaires to pupils and teachers, analyses of documentation done throughout the project.

Data sources available for evaluation

Type of evaluator

both internal and external evaluator : Healthy Cities/ WHO

Supporting documents

- Programme description

Documents available in : Svenska, finska, turkiska, (danska, engelska)

Financial auditing

internal and external

In and outputs

Total budget (in EURO)

Total budget or approximate total costs (in particular the costs related to the professional hours invested in the programme over the total periode of time, including the salaries of persons involved in the programme who are paid by another organisation.)

- No Data found for this question

Annual budget (in EURO)

Annual budget or approximate annual costs (in particular the costs related to the

professional hours invested in the programme over the year, including the salaries of persons involved in the programme who are paid by another organisation.)

- from 50.000 to 100.000 EURO

Sources of funding

Regional authorities	12
Community authorities	67
Non-governmental organisations/Voluntary organisations	10
Private funds (individual donors)	2
Other	9

Bibliographic references related to the programme

Related events

Availability of materials

- Other : Internet site: www.drogkampen.nu
- videos

Targets (geographic, people, substances)

Target population

Final target group(s)

- Children/youth (describe age-group) **Age** : 12-13
- Family

Children : target population status in relation to illegal drugs

Non-drug users
Experimental drug users

Children : strategic target group / change agents

Intermediaries addressed in order to reach the final target group

- teachers/educators
- parents/family : other families
- peers
- NGO's/Non-governemental organizations/Voluntary organisation
- criminal justice staff : police officers

Family : target population status in relation to illegal drugs

Non-drug users
Experimental drug users
Drug users
Former drug users

Family : strategic target group / change agents

Intermediaries addressed in order to reach the final target group

- teachers/educators
- parents/family : other families
- peers
- NGO's/Non-governemental organizations/Voluntary organisation
- criminal justice staff : police officers

Coverage

Size of the final target group and strategic target group (number of persons, families, etc.) reached by the programme annually

Final target group 500

Strategic target group 1500

Substances addressed by the programme

- all substances

Setting of implementation

- Community
- Criminal justice setting: police station
- Leisure time: sport club
- Leisure time: youth club
- Mass media
- Other
- School: primary school
- Other : företag, församlingar, föreningar, organisationer

Area of settings

- Urban

Actions

- CD production
- T-shirts
- adventure
- alternatives to drug use
- art
- Other : competition / tävling
- concert
- education (skills, abilities, etc.)
- events (cultural, social, etc.)
- music
- parties
- posters
- sports
- stickers
- theatre/drama
- video

Number of persons involved in the programme

	Number	Status	
		Total number of hours per week	
Trainers	Exact Number : 1-5		
Teachers / educators	Exact Number : 21-30		
Youth workers / Animators	Exact Number : 1-5		
Nurses	Exact Number : 1-5		
Priests	Exact Number : 1-5		
Police officers	Exact Number : 1-5		
Clerks	Exact Number : 1-5		
other	Exact Number : 1-5		

Geographical coverage

- * Local

Calendar established or on-going

Established calendar (month/year)

Starting date :01-OCT-97

End date : 30-SEP-01

On-going programme, since (month / year) : 01-OCT-01

D. ABSTRACT AND SPECIAL REMARKS**Abstract**

In 1997 the 3-year project - Struggle against drugs - was launched in the municipality of Upplands Väsby, a suburb of Stockholm. However still running. The general objective is to prevent and reduce the use of drugs amongst the youth in the municipality. The initiator wanted to launch an active engagement amongst all adults in the municipality to conquer the increasing drug use (amongst youth) and the movement towards liberalization in Europe. According to the annual questionnaire on drugs amongst the pupils at senior level of the 9-year compulsory school the situation on drugs in Upplands Väsby was at the launch of the project no different from other municipalities. Research from the Swedish National Agency for Education has stated that the drug information given in schools often focus on facts regarding risks and action of different drugs. This rather increases than decreases the curiousness and willingness to experiment. Focusing on the positive and healthy aspects of a life without drugs and setting looking at drugs in a global perspective, the project became a part of the schools ordinary education on alcohol, drugs & tobacco. All pupils in grade 6 (500 12 years old annually) have participated in the contest that the project consists of. The contest runs throughout a whole year, one class makes one team. It is based up on the four conditions/circumstances for life: me myself, my relations, society and the environment (which are areas that can be influenced in a negative way if one self

or any one else concern oneself with drugs). Knowledge and experience (that one can have fun without drugs) that the pupils get from the contest ends up in a personal attitude: A life without drugs - goes without saying. Due to a broad variation all students and different quality is needed in the contest. Everyone is able to contribute to the group, which stimulates the self-esteem and the fellowship within the class. One of the objectives is to strengthen the individual and make the youth aware of that they are in charge of their own life and situation at the same time as they are involved in and have to pay attention to a network with other individuals and structures of society. Evaluation is missing for this objective, but the teachers and pupils have stated that the contest increases the fellowship within the class. Due to the students participation and contribution to the group - the self-esteem increases. A broad interest from the society is another objective. The youth are influenced by the attitudes of their surrounding - a homogenic message from the adult world will influence the world of youth. Available research shows that the parents approach is of major impact of their children's attitude towards drugs. The parents must be aware of the problem and communicate with each other, which the repeatedly carried out evaluation states is the case. The engagement amongst parents is large. Churches, Parents Against Drugs, IOGT-NTO/ IOGT-NTO's Junior Association, Community police, and various private companies are a few of those who are co-operating in the project. Some help with resources such as premises, material and personnel, others with money. Of the total budget of 70-80.000 EURO community and regional authorities is funding approximately 80 %. The general aim with the Struggle against drugs is to prevent and reduce the use of drugs amongst the youth in the municipality. That youth refrains from drugs are due to several parameters. Surveys done at national level shows that the usage of drugs is increasing. The data for Upplands Väsby is, a few years after the project started, below national average. Whether this is due to the Struggle against drugs is not known. However, the the attitude towards drugs are changing due to the project. The evaluation states that a third of the students who took part of the project a few years earlier have a more negative attitude towards drugs thanks to the project.

Special remarks

The fight against drugs is now running in five municipalities in Sweden and more than 1600 pupils are involved (2002).

HISTORY OF UPDATES

13-FEB-04 : Project Inserted/Updated!

02-DEC-04 : Project Inserted/Updated!

Detta dokument delades ut 2003 till Drogkampen vid en nationell ceremoni på Brottsförebyggande rådet av dåvarande justitieministern Thomas Bodström:

Diplom

till

Drogkampen *Upplands Väsby*

För betydande brottsförebyggande insatser och för nominering
till

European Crime Prevention Awards
2003

Jan Andersson
T.f. generaldirektör

brå
brottsförebyggande rådet

Stockholm den 17 oktober 2003

Drogkampen i Upplands Väsby kommun

Drogkampen är en tävling för alla som går i sexan i kommunen. Tävligen cirkulerar kring fyra livsvillkor, områden som kan skadas av alkohol nämligen jag själv, mina relationer, samhället och miljön. Eleverna anmäler sig klassvis och tävlingen genomförs i de fyra delmomenten uppvärmning, starten, kampen och finalen.

– Dessa deltävlingar är spridda över året och deltagarna lever med Drogkampen under hela sexan, säger Thord Jansson.

Uppvärmningen består av ett informationsmaterial som går ut till klasserna med tävlingens regler och budskap. Eleverna får diskutera de fyra livsvillkoren med sina föräldrar och i klassen, och därefter skriva ner vad som är viktigast för honom eller henne när det gäller dessa livsvillkor. Några månader senare går sedan starten i form av en gemensam upplevelse. Då samlas kommunens 500 sjätteklassare i gymnasiets aula och bjuds på en timmes program med live-inslag, videoinslag och hälsningar från förebilder och kända personer. Allt kretsar kring de fyra livsvillkoren och det övergripande budskapet är att man ska se livet som en gåva som man bör vårda.

– Vi har märkt att denna gemensamma upplevelse har en viss tyngd. Att tillsammans ha sett och hört om hur alkohol kan påverka våra livsvillkor är något man bär med sig och kanske plockar fram när man senare i livet står inför ett ställningstagande, säger Thord Jansson.

Drogkampens själva tävlingsmoment består sedan av kampen där klassen löpande samlar poäng genom att utföra uppgifter. För varje uppgift som alla i klassen löser får de 100 poäng. Det kan handla om att lyssna på ett radioprogram eller se en dokumentär tillsammans och sedan diskutera och lösa uppgifter kring det man hört eller sett. Klasserna skriver även berättelser, slogans eller låtar på olika teman.

– När man formulerar ett budskap själv går det in på ett annat sätt än om man läser sådant som andra har sagt, menar Thord Jansson.

En lördag i maj går sedan den stora finalen av stapeln. Då samlas alla barn, föräldrar och lärare – drygt 1000 deltagare – och deltar i utmaningar vid ett 30-tal tävlingsstationer anordnade av föreningar, företag och församlingar. Eleverna har också inför finalen illustrerat droger i världen på ett plakat. Alla klassers plakat sätts upp och blir tillsammans ett 100 kvadratmeter stort collage som bildar en fond på finaldagen. Till slut räknas alla poäng ihop och vinnarklassen belönas med en äventyrsresa.

Drogkampen har pågått i 10 års tid i Upplands Väsby kommun och man har sedan starten sett en sjunkande trend när det gäller alkoholkonsumtionen i nian. En undersökning bland niondeklassare visar att en tredjedel tycker att de blivit mer negativt inställda till droger tack vare sitt deltagande i Drogkampen. Sedan starten har konceptet spridit sig och finns nu i fyra kommuner till i Sverige.

– Drogkampen fungerar så bra tack vare de fyra hörnstenarna: tävlingen, elevkraften, föräldrastödet och samhällsengagemanget. Vi tycker det är viktigt att detta inte blir en företeelse inom skolans väggar utan att den genomsyrar hela samhället, avslutar Thord Jansson.

www.drogkampen.nu

Kontaktperson: Thord Jansson

Telefon: 08-590 970 24 (Numret ändrat till 0708 613 660.)

E-post: thord@drogkampen.nu

Hemsida: <http://www.drogkampen.nu>

IQ, Box 3675, 103 59 Stockholm, Tel: 08-410 249 50, Fax: 08-410 249 59, E-post: info@iq.se

Ovanstående text är hämtad från www.iq.se/content/iq-projekt-detalj.asp?id=591.